

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA
FEDERACIO KAJ DE LA INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

El nostre congrés a Sóller

Gairebé arreu del món, els esperantistes celebren anyalment els seus congressos nacionals on s'apleguen en gran nombre els adeptes del gloriós Zamenhof per tal d'ajuntar llurs esforços i idees i conjuntament treballar per al millor progrés de l'Esperanto.

La Federació Catalana d'Esperantistes, legalment constituïda des del V Congrés Universal d'Esperanto celebrat a Barcelona l'any 1909, ha celebrat fins ara, sempre amb un èxit falaguer, tretze Congressos i dotze Jocs Florals Internacionals.

Aquest any a Sóller, els dies 5-6-7 de juny, tindrà lloc el XIV Congrés i tot fa esperar que novament els esperantistes de parla catalana es trobaran durant els dies esmentats a la bella ciutat de la Illa Daurada.

Dels diferents actes que es preparen, indubtablement té un relleu extraordinari la festa dels Jocs Florals Internacionals, no solament per la simpatia que la festa en si té per a tots nosaltres, sino que també per l'alta importància que la mateixa representa dintre del camp literari del món esperantista.

Han estat rebuts 160 treballs procedents de més de 25 nacions. Entre els treballs rebuts n'hi ha de molta vàlua, no solament en l'aspecte literari, sino com estudis científics de diferents ordres.

La Federació Catalana d'Esperantistes, en recordar als seus membres el deure d'assistir al XIV Congrés, invita tots els qui desitgin conèixer d'aprop el moviment esperantista o bé fruir la bella terra mallorquina a inscriure's com a congressistes, aprofitant els avantatges del pressupost que la F. C. d'E. té convingut amb l'«Empresa Soler» de Palma.

Viatges, excursions i estada a Sóller durant els dies de Congrés: 1-a preferència ptes. 185; 1-a ordinària ptes. 150; 2-a classe ptes. 110; 3-a classe ptes. 75; 3-a coberta ptes. 65. 50.

Remeteu l'inscripció (10 ptes. a compte) a Bretón de los Herreros 18, 1-er, 1-a, Barcelona. — S'accepten inscripcions a la Farmàcia Bartomeu, Tallers, 81 (Plaça Universitat) Barcelona.

“KATALUNA ESPERANTISTO”

OFICIALA ORGANO DE KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

Membra kotizaĵo: 3'50 p.; Grupoj: 1'20 por membro.
Jarabono: 6 p. enlande kaj 6 sv. fr. internacie. Provekzemplero 2 respondkuponoj
Federacia sidejo kaj redakcejo: carrer València, 245 - BARCELONA

FEDERACIAJ GRUPOJ

Esperantista Klubo Palma
Mesquida, 6 ent. Palma de Mallorca
Empordanana Ebenajo
(Girona) Armentera
Esperanta Nesto
(Joventut Catòlica) Ripollet
Frateco
Placo Pi i Margall, 14. Vendrell
Ĝerona Espero
(Creu Roja) Girona
Lumon
St. Antoni, 64. Terrassa
Studenta Juneco
(Seminari) Girona
Aplec
Montserrat, 9, 1.er Sabadell
Bela Espero
Carretera de Vich, 41. Manresa
Esperanta Idealo
Mossèn Verdagner Sta. Coloma Farnés
Esperantista Amikeco
Plaça Bernardí, 10. Manlleu
Esperanta Burgono
(Centre Democràtic) Rubí
Internacia Frateco
(Coop. La Colmena) Sta. Coloma Gramanet
Paco kaj Amo (Soc.)
Planeta, 16, pral. Barcelona
Barcelona Stelo
Provença, 156 Barcelona
Barcelona Esperanto-Societo
Bretón Herreros, 18, 1. Barcelona
Esperantista Grupo «Sollerica» Soller

LOKAJ DELEGITOJ

Ager: Fino. Maria Plans
Almúnia de Castellví: Sro. Pere Esvertit
Ametlla de Merola: Sro. Miquel Arpa

Artés: Sro. Manuel Monrós
Armentera: Empordanana Ebenajo
Banyoles: Sro. Joan Aulina
Figueres: Sro. Carles Varela
Girona: Sro. Josep M-a Dalmau
La Garriga: Sro. Joan Blancafort
Mahó: Sro. S. Ortega Barceló
Manlleu: Sro. Marian Vilardell
Manresa: Sro. Josep Albagés
Mataró: Sro. Francesc Torres
Molins de Rei: Sro. A. Canals
Monistrol de Montserrat: Sro. F. Orobitg, Pastro
Palafrugell: Sro. Francesc Sagrera
Palau de Montgut: Fino. Lluïsa Bargés
Palma de Mallorca: Sro. Narcís Bofill
Reus: Sro. Enric Agudé
Ripollet: Sro. Josep Planas, Pastro
Rubí: Sro. Joan Ratés
Sabadell: Sro. J. Bracons
St. Adrià del Besós: Sro. S. Arnella
St. Martí Sapresa: Sro. Joan Rieradevall
Sta. Coloma de Farnés: Sro. Pere Costa
Sta. Coloma de Gramanet: Internacia Frateco
Sallent: Sro. Lluï Solé
Sóller: Sro. M. Arbona
St. Feliu de Pallarols: Sro. J. Collelldevall
Terrassa: Sro. Ramon Marsà
Teyà: Dro. Jacint Barrera
Vendrell: Fino. Maria Julivert
Vich: Sro. Pere Farrés
Vidres: Sro. Josep Macià
Vilanova i Geltrú: Sro. Jaume Fort
Vilassar de Mar: Sro. Pere Domènech

Ni bezonas delegiton en ĉiu loko kie ni havas membron. Fervoruloj bonvolu sin turni al la sekretario de K. E. F.

KATALUNA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO

DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO KAJ
DE LA INTERNACIAJ FLORAJ LUDOJ

Nia devizo: *Maro estas gutaro* Redakcio: Carrer València, 245 - BARCELONA

DIREKTORO: S. ALBERICH-JOFRE

Redaktoroj: Delfí Dalmau, Jaume Grau Casas, Marian Solà

Subtenu K. E.

La plej bona subtenu, kiun povas deziri iu gazeto, estas tiu, ke ĝiaj legantoj konstante diskonigu ĝin kaj klopodu varbi novajn abonantojn.

Nia *Kataluna Esperantisto*, kies ekziston neniu grava danĝero minacas, hodiaŭ sin turnas al siaj abonantoj kun la peto ke ili klopodu pligrandigi la nombron de la abonantoj por ke ĝiaj paĝoj povu esti pli multaj en baldaŭna tempo.

Se ni povus aldoni al la nunaj 16 paĝoj 8 pliajn, t. e. 96 en la jaro, tiam la granda provizo da valoraj verkoj vane atendantaj publikigon en nia redakcio, trovus lokon en nia gazeto kaj la aŭtoroj de la meritaj verkoj, tiel riĉe alvenintaj al niaj Internaciaj Floraj Ludoj, ricevus per la publikigo plian rekompencan al ilia meritoplena tasko.

Nia deziro povus efektiviĝi, se 200 pliaj abonantoj estus atingitaj. Tiam, sen plialtigo de la abonprezo, oni povus publikigi belan 24-paĝan gazeton kun abunda enhavo. La literatura aspekto de K. E. fariĝus rimarkinde pli granda kaj sekve pli ŝatata internacie. Ĝi povus okupi rimarkindan lokon en nia movado.

Oni ne apiniu ke ni diras utopion, kiam ni parolas pri 200 pliaj abonantoj. La nunaj abonantoj de K. E. ne superas la 25% de la kataluna batalantaro. Ne estus do granda laboro varbi ĝis la 40% de nia popolo por ke nia gazeto povu plenumi sian projekton.

Niaj legantoj komencu la necesan propagandon por efektiviĝi la sugestitan ideon. Post kelka tempo ni havos pli valoran gazeton, ol ni havis ĝis nun.

Jofre Rudel

(Provençala trobadoro, 1140-1170)

Hejmon, patrujon ne forgesos mi,
eĉ logite de amo malproksima.
De ili reaperos jam neni':
am' min trenas al lando malproksima.

Kiu ĝojojn, malĝojojn vidas —Di' —
kaj donis kaŭzon al am' malproksima,
subtenu fidon por kuraĝ' en mi
ĉar kor' vivas en amo malproksima.

En vivo kaj en mort' persistos mi
en tia arda am', se malproksima;
kaj flamos la sanktega fajr' de ĝi,
egale en proksim' aŭ malproksima.

Mi ĝuas je nenia ampasi'
se ne ĝuas je l' amo malproksima;
nek pli belan virinon trovos mi
ĉu en propra la hejm', ĉu malproksima.

Trad. JAUME GRAU CASAS

(fino)

Stranga knabinaĉo

Al s-ro A. Jaworowski

La 11an. de Novembro

Mia karega amiko!

Laŭ mia promeso mi daŭrigas nun mian leteron, senditan al vi, ŝajne, antaŭ du tagoj. — Mi kaj Ojidalov longe kaj malpacience atendis revenon de Levitanskij. Kiam, fine, li revenis, ni supersutis lin per niaj demandoj. Levitanskij havis malgajan mienon kaj estis malkontenta je io kaj neparolema. Post longa demandado ni tamen sciigis, ke la bonfarantino efektive ekzistas kaj serĉas «stultulojn» senlaborajn kaj naivajn, similajn al ni, kiuj supozas, ke oni tuj ŝutos al ili oron, ĵus ili venos en ŝian antaŭĉambron. Pluajn detalojn ni ne povis ricevi de li, li tuj enlitigis kaj longe kuŝis, kva-zaŭ ion konsiderante kaj senĉese turniĝante de unu flanko sur la alian kaj iun insultante. Mi konfesas al vi, mi sentis, ke ĉiuj miaj espero kaj planoj, kiuj jam maturiĝis en la kapo de tiam, ĵus ni tralegis la anoncon, rompiĝas,

ke tiu malkuraĝa, malforta radio de espero, kiu penetris timeme en nian ĉambraĉon, estingiĝas. La nokton li devis pasigi sur la planko kaj mi sur lia lito. Tian komforton mi delonge ne ĝuis jam, tial, metinte je dispono de sorto mem ĉiujn zorgojn, mi tuj ekdormis. Nokte iu vekis min, el ĉiuj fortoj puŝante kaj alpremante min al la muro. Levitanskij malvarmiĝis sur la planko kaj nun esperis varmiĝi siajn malvarmajn membrojn je mia korpo. «Zygmunt, — li ekflustris al mia orelo, kiam mi, tute alpremita al la muro, povis nek turniĝi, nek ekmovi iun mian manon, aŭ piedon, — Zygmunt, vi morgaŭ iru al ŝi». «Kien»? — mi demandis ankaŭ flustre. «Al ŝi... ĉu vi ne komprenas? Ŝi estas diable riĉa, vi vidos kaj se al mi ne prosperis la afero pro manko en mi de diplomatio, vi, mi scias, ĉion aranĝos». Mi demandis pri detaloj de lia vizito, sed li tuj laŭte insultis iun kaj post nelonge ekronkis. Frumatene li ien foriris kaj plu mi ne vidis lin dum tiu ĉi tago ĝis mia reveno. Nenion diriinte al Ojidalov pri mia intenco, tiom neatendite kaj sekrete trudita al mi de Levitanskij, mi vespere ekiris laŭ la adreso, montrita en la gazetfolio. Ŝi loĝas malproksime de ni en centro mem de la urbo, en granda kaj bela domo. Pordoj de la antaŭĉambro estis malfermitaj, mi eniris kaj jam intencis penetri en sekvantan ĉambron kun duonfermita pordo, de kie aŭdiĝis voĉoj, kiam antaŭ mi aperis altkreska, grasvizaĝa figuro de pordisto kun glate razita mentono kaj malkontenta, fiera mieno kaj baris mian vojon. Li kun malŝateco ekrigardis mian tre modestan kostumon kaj truajn botojn, por unu momento sulkis la vizaĝon, kaj per grava, estra mangesto postulis, ke mi restigu en la antaŭĉambro mian ĉapelaĉon kaj pelton. Mi tuj obeis kaj, restinte en mia multeportita hejma ĵako, eniris en la ĉambrom. Ĝi estis negranda, sed lukse meblita kaj ornamita. Tra ĝi, neaŭdeble paŝante laŭ dika, mola tapiŝo, promenis du ĝentelmenoj mano ĉe mano, duonvoĉe interparolante kaj tute ne atentinte min, sur mola velura kanapo sidis malriĉe-vestita junulo kun pala zorgatakita kaj maltrankvila vizaĝo. Alpremiĝinte al apogilo de la kanapo kaj streĉinte la okulojn, li senĉese ekrigardis jen la ĝentelmenojn, jen grandan fermitan pordon kun arĝenta anso kaj arte ornamitan de figurĉizaĵoj; en la manoj li tenis grandan paperkunvolvaĵon. Ĵus mi alproksimiĝis al li, la pordo malfermiĝis kaj la junulo, kiel freneza, salte leviĝis de la kanapo kaj tuj malaperis post la pordo, apenaŭ ne faliginte ian dikulon kun ruĝa kaj ŝvitkovrita vizaĝo, kiu kun granda paperujo sub la brako, ĵus forlasis la ĉambrom. La ĝentelmenoj interŝanĝis okulsignojn kaj ekridetis, ne haltante eĉ por unu momento. Mi haltis apud fenestro kaj penis ordigi en la kapo pensojn, ĥaose amasiĝintajn, kaj min prepari por jam proksima renkontiĝo kun tiom enigmplena bonfarantino de gento homa, aŭ pli ĝuste de talentuloj, al kies nombro mi volis nun esti alkalkulita. La junulo eliris el la ĉambro mallevente la kapon kaj, neniun rigardante, iris en la antaŭĉambrom. La ĝentelmenoj haltis antaŭ la pordo, dum iom da tempo ili ankoraŭ ion preparolis kaj nur post tio unu el ili malaperis post la pordo. La alia restis apud ĝi kaj kun scivoleco trarigardis sur ĝi la figurĉizaĵojn. Sed pasis nur unu minuto, la ĝentelmeno

eliris el la ĉambro kaj interŝanĝis kun sia kunulo kelkajn frazojn. Post tio ili ambaŭ aliris al mi kaj ĝentile proponis al mi eniri al la bonfarantino.

Ŝi montriĝis altkreska, imponanta virino de tridek kvin jaroj proksimume kun serioza, iom sopiranta vizaĝo kaj longaj belaj manoj, nudaj ĝis la kubutoj kaj ornamitaj de juveloj. Ŝi sidis je negranda tablo kaj per penetranta rigardo longe esploris min de la kapo ĝis la piedoj. Mi siavice observis ŝian mienon kaj penis konjekti, kian impreson faris je ŝi mia persono. «Ĉu vi ankaŭ venis pro mia anonco?» — Ŝi demandis, flanken turnante la kapon kaj ne deturnante la okulojn de mi. — «Mi avertas vin, ke mi povas atenti nur seriozan proponon. Min atakas senindulge tiom da homoj, bezonantaj je mono, sed mi tute ne celas doni almozon al mizeruloj, mi faris jam unu eraron... mi deziras kuraĝigi vere talentajn homojn kaj akceli iliajn sciencajn elpensadojn, se ili prezentas efektive ion seriozan kaj efektivegblan. Mi ja ne povas riski... Por kio vi bezonas monon? Mi tute ne atendis tian demandon. Mi ja ne povis post tia ŝia elokventa averto montri mian mizeregon kaj simple peti «almozon», tial mi uzis ruzaĵon. Mi tuj ekmemoris pri flugaparato de Wanda kaj ekparolis pri ĝi, kvazaŭ pri mia propra elpensado. Mi penis rememori ĉiujn detalojn pri ĝi, kiujn mi aŭdis iam de Wanda mem, kaj ne forgesis ankaŭ doni liberon al mia fantazio. Ŝi aŭskultis min atente kaj, kiam mi finis, demandis pri mia ago kaj nomo. Ĉion tion ĉi ŝi enskribis en sian notlibron. «Via projekto estas tre interesa kaj subteninda» — ŝi diris poste, — «ĉu vi havas desegnaĵojn de la aparato?» Mi ree mensogis, dirinte, ke la desegnaĵojn mi havas, sed ili estas en vilaĝo, kie mi pasigis la someron, ke mi alportos ilin al ŝi, se ŝi bezonas je ili. «Jes, ili estas necesaj. Mi montros ilin al kelkaj spertuloj. Morgaŭ mi forveturos je miaj aferoj. Reveninte hejmen post du semajnoj, mi havos okazon ree preparoli la aferon. Ĉu vi bezonas nun monon? Kiom?» Mi ree ne atendis la demandojn kaj, konfuziĝinte, silentis, rigardante ŝian zorgaktakan vizaĝon. Ŝi post ioma hezitado etendis al mi du orajn dekrublajn monerojn kaj petis, ke mi subskribu ian paperon, sur kiu ŝi antaŭe skribis ion per bela virina skribmanjero.

Jen, mia amiko, estas miaj aventuroj de la lastaj tagoj. Mi ne pensas pri tio, ĉu mia ago estas honesta, ĉu mi iam ree venos al la bonfarantino. La unuan demandon vi mem solvu, la alian solvos la tempo. Kaj mi nun estas senlime ĝoja, ke mi havas eblon tuj elaçeti la ringon de Wanda kaj ke mi estas por longa tempo garantiita de plua malsatado. Eldiru vian opinion pri ĉio skribita kaj ne juĝu min tro severe; kiam homo malsatas, li ne povas multe rezonadi pri nobleco, konveneco kaj aliaj «ec» oj, — ilin preparolu, pripensu satuloj.

Kore via Zygmunt.

Tiu ĉi numero de «Kataluna Esperantisto» estas submetita al la militista cenzuro.

Al fr-ino Wanda Neumanovicz

La 15-an de Novembro

Mia kara knabino!

Mi rapidas trankviligi vin, — vian ringon mi ĵus elaçetis kaj nun mi ree portas ĝin sur mia fingro kaj ĉiuminute rigardas ĝin, kvazaŭ amadmirante je vi mem. Serĉante ian laborenspezon, mi tute okaze konatiĝis kun unu tre grava kaj riĉa persono, kiu vere interesiĝas je ĉiaj sciencaj elpensajoj kaj malavare subtenas ĉiun seriozan provon en tiu ĉi regiono. Unufoje, kiam mi interparolis kun la persono, mi rakontis pri vi, via emo al elpensajoj kaj precipe pri via projekto de la flugaparato. Tiu ĉi persono tre interesiĝas je vi kaj je via projekto... Tiu ĉi persono povas fari netakseblajn servojn al vi; mi petas, sendu al mi viajn desegnaĵojn de la aparato. Mi kisas vin kaj petas senprokraste plenumi mian peton.

Via Zygmunt

Al s-ro A. Jaworowski.

La 1an. de Decembro

Kara amiko!

Vian leteron mi ricevis antaŭ kelkaj tagoj kaj de tago al tago prokrastis respondi je ĝi. Vi scias, mi estas nekaŝema, mi ŝatas veron. Nu, tial mi devas diri al vi, ke via letero surprizis min, konsternis. Vi tro severe juĝas min, sed se vi vivus en tiuj kondiĉoj, en kiuj tiam estis mi, mi ĵuras, vi agus same, eĉ, eble, pli malbone, «pli malnoble»! Kiam homo dronas, estas nature, ke li kaptas per la manoj ĉion, kion ajn li renkontus proksime sur akvosupraĵo, trabon, tabulon, ŝnuron, eĉ, kiel oni parolas en la proverbo, pajleron, — kaj neniu iam poste riproĉos lin, ke li, pro sento de memkonservo, instinkte kaptas tiun aŭ alian objekton, ne konsiderinte, kio ĝi estas kaj kiaj sekvoj estos, se li sin savos de la drono per ĝia helpo. Ĉu tiel? Nu, mi ankaŭ estis dronanta, mi vane longe serĉis savon, mi vane kriegis, petante helpon. Mian voĉon superpersonis ventego kaj, ĵus mi, elturmentita, kolektinte ĉiujn fortojn, elstarigis supren la kapon, furiozaj ondoj ree rapidis, sin amuzante je mia senhelpeco, subakvigis ĝin. Kaj kiam, ŝajnis, jam estis nenia espero je savo, mi kaptis la anoncon, mi faris «la malnoblan», kiel vi nomas ĝin, agon, proklaminte la elpensajon sciencon de Wanda mia persona elpensajo. Jen, kiel oni devas ĝuste rigardi la aferon, antaŭe ol juĝi severe min. Mi ne scias, kiom konvinkiga por vi estas tiu ĉi klarigo, sed mi sentas, ke mi agis ĝuste, ĉar mia konscienco estas trankvila...

Vi petas priskribi al vi pluajn detalojn de mia «aventuro», — sed ĉu ili nun jam ne estas superflua? Wanda sendis al mi la desegnaĵojn, mi transdonis ilin al s-ino (ŝi estis vidvino) Trambovski, kiu siavice prezentis ilin al juĝo de kompetentuloj. Feliĉe, ni pli proksime konatiĝis unu kun la alia

antaŭe, ol venis verdikto de la kompetentuloj, alie mi ree estus eljetita al la volo de la sorto fatala... La projekto de Wanda montriĝis nur «ridinda infanaĵo, neniam efektivebla kaj elmontranta signojn, ke ĝia aŭtoro havas nenan ideon eĉ pri plej elementaj leĝoj de fiziko, meĥaniko kaj cet». Vi vidas, ke mi ne profitis el la elpensajo de Wanda, kion vi timis kaj je kio vi jam riproĉis min. Nun mi estas fianĉo de la sinjorino — bonfarantino kiu, mi devas aldoni, neniam estis aŭ celis esti bonfarantino. Ŝi celis per sia anonco sole trovi inter vizitontaj ŝin viroj konvenan fianĉon. Ĵus ŝi trovis, pordoj de ŝia domo fermiĝis kaj jam delonge neniu, krom mi, transpaŝas ĝian sojlon. Kiel okazis tio ĉi? Mi mem ne povas klare prezenti al mi ĉion tion ĉi, sed, ŝajne, en ĉio estas kulpa Wanda. Kiam mi ricevis de nuna mia fianĉino dudek rublojn, mi tuj decidis elaçeti la ringon kaj tion ĉi mi efektive faris dum tiu sama tago, kaj kiam mi venis al ŝi, ŝajne, je tria fojo, mi jam havis sur la fingro la ringon. Dum nia interparolo ŝia rigardo haltis sur la ringo kaj nature ĝi vekis ŝian scivolecon. Mi, vi scias, ne ŝatas mensogi, mi malkaŝe rakontis al ŝi pri Wanda, pri mia mizerego, pri ĉio... Tre nature mia sincereco infektis ŝin je tio sama... kaj la afero estis aranĝita iel nerimarkeble, facile kaj firme.

Nia geedziĝo okazos post la Nova jaro kaj, kiam mi finos universitata-kurson, ni forveturos en Krimeon, kie ni havas propran somerloĝejon komfortan...

Se vi ekdezirus esti nia akompananto tien, ni ambaŭ tre dankus vin... kaj mi havus bonan okazon tiamaniere repagi al vi mian iaman ŝuldon.

Kun amika manpremo

Via Zygmunt

Al fr-ino Wanda Neumanovicz.

La 15-an de Decembro.

Estimata Fraŭlino!

Mi resendas viajn desegnaĵojn. Kelkaj kompetentaj homoj trarigardis ilin kaj aŭdis miajn klarigojn de ili kaj ĝenerale de via projekto. Ili trovis vian projekton kuraĝa kaj originala, kvankam, ŝajne, neefektivebla. Kion fari? Tamen vi ne malesperu, vi ja scias ke vojo de ĉiuj elpensistoj kaj ĝenerale de ĉiuj grandaj homoj komence estas dornesternita kaj nur poste sur ĝi oni povas renkonti rozojn. Ĉe vi, parolante sincere, mankas sciencia antaŭpreparo, vi devos ankoraŭ multe kaj serioze labori kaj lerni por atingi ian sukceson en la ŝatata de vi regiono. Mi scias, vi estas malriĉa... mono ĉiam mankas ĉe vi, — sed, feliĉe, nun tio fariĝis tute ne atentinda bagatelo: de tiam, kiam mi fianĉiĝis kun riĉa... Ĝustokaze, mi devas sciigi al vi, ke ni devas forgesi niajn iamajn tiom naivajn, sendube vi ankoraŭ memoras ilin, pure infanaĵajn promesojn, revojn. Nu, pripensu vi mem-pripensu prudente, logike, ĉu ni povus ion atingi en nia vivo, estante am-

baŭ malriĉaj? Nin atendus nur disreviĝo, mizeregol.. Mi bedaŭras, ke mi mem pli frue ne konsideris tion ĉi kaj tre dankas mian fianĉinon, ke ŝi ĝuste ekrigardis la aferon kaj ĝustatempe avertis min de tiu falsa kaj danĝera paŝo. Nun mi estas riĉulo. La fianĉino posedas krom luksa domo ankaŭ du bienojn kaj belan somerloĝejon en Krimeo sur bordo de la maro. Se vi deziras lerni, mi ĉiam estas preta, por viaj bonservoj kaj kun plezuro provizos vin eĉ je mono, bezona por tio. Ankaŭ, se vi ekdezirus iom ripozi some-re en la feliĉega sudo, ĉiam por viaj bonservoj estas nia somerloĝejo. Tiujn ĉi ambaŭ proponojn mi faras al vi laŭ deziro de mia estonta edzino. Se vi nur povus scii, kiel ŝi amas vin kaj kiel simpatias al vi! Vere, ŝi povas anstataŭi al vi vian patrinon mortintan! Venu al ni, vi mem vidus tion!

Nia edziĝosoleno okazos la 8-an de Januaro, sed ni eĉ post ĝi restos en la urbo ĝis kiam mi finos universitatan kurson. Nur tiam ni forlasos la polvan, enuigan urbon kaj transloĝiĝos en Krimeon.

Mi konsilas al vi serioze pripensi la proponojn, tiaj okazoj nun estas maloftaj.

Kun alta estimo

preta servi al Vi Zygmunt Tryniszewski.

P. S. Ha, mi tute forgesis! Ĉu vi memoras tiun ringon, kiun vi heredis de via patrino kaj kiun vi tiam donacis al mi? Nu, kia ĉagreno! Mi ie perdis ĝin. Skribu, kion vi preferas: mi povas sendi al vi anstataŭ ĝi alian luksan ringon, aŭ ian alian juvelon valoran, aŭ, fine, monon.

Z. T.

Al s-ro A. Jaworowski

La 12-an de Januaro

Karega amiko!

Vian leteron mi ricevis antaŭ longe kaj via gratultelegramo venis ĝuste dum nia soleno. Ni estis tre kortuŝitaj de viaj bondeziroj kaj siatempe ni ankaŭ toastis por via sano.

La edziĝosoleno estis tre gaja, sed ankaŭ tre laciga. Mi kun la edzino ankoraŭ ĝis nun ne povas tute trankviliĝi post tiu ĉi tumulto.

Vi skribas, ke vi volonte okupus ian oficon en ia granda bieno de mi, sed... ĝuste nun mi pripensas planon de grandaj reformoj en la mastrumaĵo de la edzino. Unue ni devos plimalmultigi nian oficistaron, poste-plimalgrandigi ilian salajron... Kaj mi ne scias, ĉu vi konsentos servi ĉe ni je tiuj kondiĉoj, kiujn mi ellaboras nun?

Niaj elspezoj je la mastrumaĵo estas grandegaj kaj tio ĉi ne devas longe daŭri. Ja ni devos ion pripensi pri estonteco...

Se vi serioze deziras ŝanĝi vian oficlakon, vi skribu pri tio pli detale, eble, ni interkonsentos kaj aranĝos la aferon.

Pardonu, mi finas, oni vokas min...

Sincere via Zygmunt

P. S. Mi tute forgesis sciigi al vi jenan malsaĝan akcidenton. Ĉu vi memoras Wanda'on, nu, tiun... mian iaman fianĉinon? Rigardu, kia stranga knabinaĉo ŝi montriĝis: tute sekrete, eĉ ne antaŭsciiginte min, ŝi venis en la urbon, iamaniere trovis la domon de mia nuna edzino kaj antaŭtage de nia geedziĝo venis al ŝi. La edzino, ŝajne, mi jam skribis al vi, kiel ŝi amis Wanda'on kaj ĉiam simpatiis al ŝi, la edzino, sciiginte kiu ŝi estas, afable akceptis ŝin. Kaj meze de ilia paca konversacio, tiu ĉi knabinaĉo elprenis de ie kaŝitan revolveron kaj pafis en la edzinon. Feliĉe ŝi ne trafis ŝin. Oni, kompreneble, tuj senarmigis ŝin kaj kondukis... Survoje ŝi liberigis el manoj de la kondukintoj kaj sin ĵetis sub radojn de preteririnta tramvagono... Ĉis nun por ni estas sekreto, kio igis ŝin tiel agi? Mi, laŭ peto de la edzino, proponis al ŝi monon por ebligi ŝian pluan lernadon, eĉ invitis ŝin gastigi en Krimeon... Stranga knabinaĉo ŝi estis! Nu, kion ŝi celis, kion ŝi atingis?... Ĉu ŝi ĵaluzis? Neeble! Tiu ĉi penso eĉ neniam venis en niajn kapojn. Ĉu ni supozis?.. — Z. T.

IVAN ŜIRJAEV

Kiel en fabelo

de W. Sieroslawsk

Zonjo dormas maltrankvile.

Hieraŭ ŝi ree enŝteliĝis en la paĉjan bibliotekon, ree prenis libron kaj legis. Ŝi tiel amas la belajn historiojn kun ilustraĵoj kaj eĉ sen ilustraĵoj, historiojn pri princoj, amantaj Cindrulinon, ankaŭ historiojn pri sovaĝaj rabistoj atakantaj dum malluma nokto vojaĝantojn en malproksimaj arbaroj.

Zonjo dormas maltrankvile.

En la malgranda kapeto deliras fantaziaj bildoj kaj jen ree vekas ŝin en teruro.

Sed vidante nur la lumon de l' nokta lampeto kaj ekmemorante ke apude malantaŭ la nefermita pordo dormas paĉjo, ŝi trankviliĝas baldaŭ.

Kelkfoje jam paĉjo koleretis ke ŝi enŝteliĝas en la bibliotekon, kelkfoje ridis, ke ŝi kredas al la fabeloj kiuj troviĝas en la libroj kun ilustraĵoj aŭ kiujn rakontas la maljuna Barbarino. Ĉar paĉjo diris ke ne ekzistas princoj nek kavaliroj, ne ekzistas drakoj, nek rabistoj. Paĉjo devas ja pri tio scii.

Sed Zonjo ne povas forpeli la revojn el la kapeto, kaj ne volas forpeli.

Kaj Zonjo kredas ke iam ĉio plenumiĝos; ke ŝi vidos la princon en ora kaleŝo, kiu alveturos, riverencos antaŭ panjo kaj forveturigos ŝin kun si en

reĝan palacon, timante survoje nek drakojn, nek malbonajn kavalirojn, nek rabistojn. Tiam paĉjo konvinkigis ke ĉio ĉi estas vero.

Estas nur domaĝe ke princoj kaj rabistoj loĝas malproksime, kaj malofte vizitas tiujn ĉi regionojn. Escepte nur se iu estas alivestigita?...

Zonjo enpenŝiĝas.

La nova ekonomo aspektas tute kiel kavaliro. Nur el la okuloj malbono vidiĝas, kaj Zonjo timas lin ĉiam. Ŝi eĉ diris tion al paĉjo. Sed paĉjo ridis je ŝi kaj diris, ke tio estas simpla ekonomo kaj eĉ posedas bonajn atestojn. Tiel diris paĉjo, sed Zonjo ne kredas. Zonjo sentas, ke tio estas malbona kavaliro, kun kiu ne volas renkontiĝi la princo. Kaj tial li ne alvenas...

Tiel revas Zonjo kaj ree ekdormas. El sonĝa nebulo eliĝas ia figuro. La vizaĝon ŝi konas, kaj la voĉo — konata. Iu simila al la nova ekonomo, sed ne li, kaj eble li, nur terura, timiga. Vestita iel alie, portas sabron ĉe la flanko kaj teruran ponardon en la zono... Densa arbaro, li kaŝas sin inter la arboj, kvazaŭ atendante iun... Kaj tie malproksime aŭdiĝas jam sonoriloj kaj brilas en la suno ora *karoso*... La princo! la princo veturas!...

Zonjo volas kuri renkonte al li, sed jen la malbona kavaliro elŝovas sin el malantaŭ arbo. La terura sabro kvazaŭ malbonaŭgura fulmo falas sur la kapon de l' malfeliĉa princo, la sango fluas per vasta strio...

— La malbona kavaliro mortigis la princon!

Kun tiu ekkrio vekigis Zonjo.

Ŝia laŭta krio penetras la murojn de l' larika kortego. Sed tuj apud la liteto de l'infano staras defendantoj: paĉjo kaj panjo.

— Ŝi ree legis iajn malspritaĵojn — diras la maljuna sinjoro al sia edzino — aŭ la malsaĝa Barbarino rakontis al ŝi ion pri la bandit-atako en Firlej. Zonjo sentas protekton apud si kaj trankviliĝas iom post iom.

— Nu, dormu trankvile, malgrandulino — diras paĉjo — ne rigardadu en librojn kaj memoru ke ĉio ĉi estas fabeloj.

— Ne, ne, paĉjo — protestas ŝi ankoraŭ iomete dormema.

— Dormul! Ĉio ĉi estas fabeloj.

Kora kiso, kaj Zonjo ree restas sola en la ĉambro.

Sed nun ŝi efektive ĝojas, ke ĝi estis nur sonĝo kaj ke la malbona kavaliro ne mortigis la princon.

La nokta lampeto briletas per ŝanceliĝa lumo. La princo kaj la malbona kavaliro malaperas ĉiam pli kaj pli en nebulo... Zonjo dormas.

Ŝi dormas nun forte kaj trankvile.

Ĉio ĉi estas fabeloj.

Kaj ŝi tute ne aŭdas kiel la pordo malfermiĝas mallaŭte, kiel iu ŝteliras sur la fingroj tra la ĉambro, iu simila al la nova ekonomo, sed ne li, kaj eble li, nur terura, timiga, kun masko sur la vizaĝo, kun revolvero en la mano. Kaj ŝi tute ne aŭdas, kiel la fenestro malfermiĝas sen bruoj, kaj el la ĝardeno enŝoviĝas tra ĝi en la ĉambro ankoraŭ du homoj, malbonaj kavaliroj, ankaŭ maskitaj, ankaŭ armitaj.

Ĉe malklara lumo de l' lampeto ili interkomprenas sin per movoj, la unua montras al ili la pordon de paĉjo.

Zonjo ne aŭdas, ne vidas.

Ŝi dormas.

Princoj ne ekzistas, kaj malbonaj kavaliroj ankaŭ ne ekzistas.

Zonjo dormas trankvile.

Vekas ŝin nur terura krio de paĉjo.

— Al mi! Banditoj!

Seka krako de revolvera pafo kaj ĉio silentiĝas.

Zonjo ne scias, ĉu ĝi estis vero aŭ nur sonĝo.

Sed jen dua pafo en la ĉambro de panjo.

Zonjo kuras per siaj nudaj piedetoj tra la ĉambro, ŝi malfermas la pordon al paĉjo.

Kaj ŝi haltas.

De l' vizaĝo de l' nova ekonomo falis jam la masko.

La malbona kavaliro mortigis paĉjon!!

El la pola tradukis

EDWARD WIESENFELD

Antaŭhistoria homo en ĉirkaŭaĵo de Praha

Jam en tempo praantikva loĝis en la centro de bohema lando, kie nun kuŝas Praha, la homo. Unuajn pruvojn pri lia ekzisto ni havas jam el la tempo diluvia, tiel nomata pli antikva epoko ŝtona. Kiam vivigis niajn regionojn grandaj aroj da boacoj, rinoceroj, sovaĝaj ĉevaloj kaj mamutoj, antaŭuloj de nunaj elefantoj, aperas tie ĉi la unua homo — sovaĝulo, ĉasis-to sur plej malsupera ŝtupo de la civilizacio. Laŭ nunaj trovoj ni scias, ke li ĉasis ĉiujn ĉi bestojn, bakis ilian viandon sur fajrujoj kaj tranĉis ĝin per ŝtona tranĉilo. Pro medolo li per kruda, neprilaborita ŝtono dishakadis la ostojn, el mamutaj dentoj li faris siajn simplajn instrumentojn. Ĉe fino de tiu ĉi epoko la homo tute malaperis el nia regiono.

Denovajn postesignojn homajn ni trovas en la «pli juna epoko ŝtona» (eble 4000 jarojn antaŭ nuna kronologio). Tiam vivas la homoj jam are, ili fondas konstantajn loĝolokojn kutime en proksimo de akvo kaj ne okupas sin plu sole per ĉaso, sed ili havigas siajn vivrimedojn ankaŭ per bredo de brutaro kaj per terkulturado. Ili armilo estas ŝtono akriĝita kaj glatiĝita, kiun ili fiksas en tenilojn el ligno aŭ cerva korno. La tiama homo fabrikas

por si vazaron plejparte globoforman, ornamitan per engravuritaj spiraloj kaj volutoj. En ĉirkaŭaĵo de Praha estis trovitaj ankaŭ valoregaj vazoj kun koloraj ornamoj. Siajn mortintojn enterigis tiu popolo metante ilin en tombon kaŭre kuŝantaj kaj aldonante juvelojn el traboritaj konketoj, ostajn koralojn kaj en vazoj manĝon. Tiel estis en tombo trovitaj restoj de kvarono da porko. En tiu epoko venas ĉi tien fremduloj, kiuj bruligas la mortintojn kaj alportas al ni belaspektajn kaj ĉarme ornamitajn vazojn de arta kaj nobla formo.

En tempo iom pli posta ankaŭ nia loĝantaro lernis fari pli graciajn vazojn; el tiu epoko devenas plaĉa piroforma vazaro, kaj lerte faritaj ŝtonaj hakiloj kaj pioĉoj, ĉar oni sciis jam ankaŭ trabori la ŝtonon.

Alta vazaro, kruĉo — aŭ pokaloforma de karaktero nordika kaj samtempe aperantaj vazoj de thuringa karaktero en formo iom alia, sed kun simila ornamo (farita per ŝnureto en molan argilon) estas el epoko transira, kiu daŭris proksimume inter la jaroj 4000-2000 antaŭ nuna kronologio. Dum tiu epoko vizitis nian regionon fremdaj komercistoj uzantaj vazaron de formoj tute novaj, juvelojn faritajn el konkaj mediteraneaj kaj vivantaj laŭ maniero tute malsimila. Por defendo de siaj karavanoj ili konstruis malgrandajn fortikaĵojn. La komercistoj alportis la unuajn, plej primitivajn metalajn instrumentojn, kupran stanĝeton, akrigitan unuflanke en alenon, aliflanke en ĉizilon.

Proksimume 3000 jaroj antaŭ kristana kronologio ni trovas en regiono de Praha ĉasistan popolon. Ĝi portas pafarkon kaj sagojn kun ŝtona pinto koroforma. Al siaj mortintoj ĝi metas en la tombon ruĝajn bele ornamitajn vazojn en formo de sonoriloj. Multaj tombaroj el tiu epoko pruvas, ke la nombro de loĝantaro forte kreskis.

Dum la sekvinta tiel nomata pli maljuna epoko bronza vagas tra nia lando tiom da komercistoj portantaj kun si metalon, ke baldaŭ disvastiĝis kaj iĝis ordinara la uzo de bronzaĵoj produktaĵoj. Oni donacas bronzaĵojn juvelojn en la tombojn, kie la mortintoj kuŝas ĉiam kaŭre. Por plifirmigi la tombon, estas sur ĝin metata aŭ surŝutata ŝtonaro. El tiu epoko devenas grandaj trovoj de bronzaĵoj ilaro kaj juveloj. Ilin kaŝis tie antaŭ miljaroj la komercisto, kiu estis poste malhelpita reveni.

En la pli juna bronza epoko (proksimume 1000 j. antaŭ nuna kronologio) venas en nian regionon nova gento. Laŭ du direktoj, el nordo trans la montaro Krkonoŝe kaj laŭ la fluo de rivero Labe alproksimiĝas fremda popolo, kiu baldaŭ okupis la fruktodonaĵojn ĉirkaŭ Labe kaj iris laŭ la riveroj ĉiam antaŭen. La novaj homoj bruligis siajn mortintojn kaj enterigis ilian restaĵon en cindruoj. Trans limo sudokcidenta el Bavario, trans montoj de Ŝumava eniris dum tiu periodo alia gento. Ankaŭ ĝi bruligas la mortintojn, sed ĝi metas la cindruojn en argilajn tumulojn, kiuj havas iam ŝtonan internon. Influo de la fremduloj estas tre forta kaj la indiĝenoj lernas illajn morojn. Ankaŭ ili komencas cindrigi siajn mortintojn kaj enterigi ilin en cindruoj.

Dum tiu tempo dense loĝis la popolo en regiono de Praha. En la nuna Ŝarka estis konstruitaj grandaj fornoj por fando de bronzo. Amaseestis tie fabrikataj bronzaĵoj, ilaro kaj juveloj kaj de tie vendataj en la ĉirkaŭajn sidejojn. Oni povas kredi, ke ĉiujare printempe tie okazis granda foiro, al kiu venis la loĝantaro de tuta ĉirkaŭaĵo kaj ke tio estas la deveno de la nuna kermeso okazanta tie ĉe la preĝejo de sankta Mateo ĉiun printempon.

Kiam estis en jaro proksimume 600 antaŭ nuna kronologio ĉe ni troviĝas fero kaj ekkonitaj ĝiaj bonaj ecoj, precipe ĝia forĝeblo, rapide ĝi anstataŭas la produktojn el bronzo, kiu de tiam estas uzata preskaŭ sole por juveloj. El tiu tempo estis trovita apud Praha interesa tombaro cindruja. En unu tombo estis tie enterigita ia eminenta viro, riĉe ornamita per juveloj. Li estis bruligita kun tuta veturilo kaj ĉio restinta estis metita en tombon elfositan proksimume unu metron sub la ter nivelo. El sama epoko estas ankaŭ tomboj aliaj, kun skeletoj kaj bele ornamita vazaro. Sendube ili devenas de fremduloj loĝantaj inter la indiĝenoj.

Postesiginojn de la kulturo latina (tiel nomata laŭ la loko La Fène en Svislando) ni trovas el periodo poste veninta, komencanta proksimume 200 j. antaŭ nuna kronologio. Tiam nova, militema kaj potenca popolo okupis la landon kaj subigis la loĝantaron. Restis post ili en la viraj tomboj feraj glavoj, lancoj kaj ŝildoj, en la virinaj — braceletoj el bronzo, el vitro aŭ el lignito, ankaŭ agrafoj, kolĉenoj kaj ringoj por ornamo de la kruroj, ĉio ofte kun belaj reliefaj ornamoj. La skeletoj estas ĉiam rekte streĉitaj. Tiu periodo daŭris proksimume 100 jarojn.

Dume disvastiĝas el roma imperio ĝia kulturo en la barbarajn landojn kaj ankaŭ la loĝantaro de antaŭhistoria Praha konatiĝas kun ĝi. En la regiono de nuna Dejvice kaj Bubeneč ekestis kelkaj grandaj sidejoj kun komuna tombaro. Oni vidas tie pruvojn pri sufiĉe alta civilizacio. Estis tie ferfandejo liveranta multe da fero. La loĝantaro estis multrilate progresinta, ĝi zorgis pri interkomunikiĝo konstruante bonajn ŝoseojn, ĝi kulturis grenon, plugis per bonaj plugiloj, uzis ferajn rikoltilojn, manajn muelilojn. Ĝi sciis baki panon en forno tre simila al nuna, ĝi bredis brutaron kaj korbirdojn, okupis sin pri diversaj metioj. Vintre amuzis sin la popolo glitante sur glacio kaj veturante sur neĝo per malgrandaj glitveturiloj. Ĝi ludadis per ĵetkuboj kaj skribi ĝi sendube ankaŭ sciis, ĉar estis trovitaj tie bronzaĵoj, faritaj precize laŭ roma modelo. Oni enterigis en tiu epoko la mortintojn aŭ rekte kuŝantajn aŭ bruligitajn en cindruoj.

En la epoko de popolmigrado (dum 2.^a-4.^a jarcento de nuna kronologio), kiam la barbaroj komencis ŝanceligi la fundamentojn de roma imperio, aperas ĉe ni nova gento. Iliaj tomboj estas riĉaj, apud rekte kuŝantaj skeletoj oni trovas ofte orajn kaj arĝentajn juvelojn, kombilojn kaj koralojn, glavojn, ŝildojn, tranĉilojn, sagojn. Kuŝas ĉe ili argila vazaro kaj vitraj pokaloj. Unuopaj tiaj tomboj estas en nordokcidenta parto de nia lando, en ĉirkaŭaĵo de Praha estis elfositaj sole du tombaroj el tiu epoko.

Same enterigis la epoko sekvinta t. n. princa, kiu daŭris ĝis 12.^a jarcento. Tre ofte estis tiam almetata fera tranĉilo, iam vazo aŭ malgranda sitelo ligna. Juvelo kuŝanta en tomboj tiutempaj estas plaĉa, iam oraj orelringoj kaj specialaj ringetoj kun unu fino S-forma, versimile ornamaĵo por la haroj. Butonoj kun belaj ornamaĵoj kaj spronoj estas ankaŭ malkovrataj. Kaj de tiu tempo ĉiam pli malriĉa estis la tombo.

Ĉe ni komencis jam epoko historia.

OTTO GINZ

XIV Kongreso de K. E. F.

Sóller, 5-6-7 junio 1927

KONGRESA BUDĜETO. — Oni rememoru ke la lasta numero de K. E. publikigis la oficialan budĝeton: laŭ klaso, ptoj. 185, 150, 110, 75, 65. 50. Jam nun oni povas enskribi. La enskribiĝo kostas 10 pesetojn, kiujn oni deprenos ĉe la pago de la tuta kosto. Oni povas sendi per poŝtmandato sian enskribiĝon al str. València, 245, Barcelona. Pliajn informojn oni povas ricevi ĉe la prezidanto de K. E. F. str. Bretón de los Herreros, 18, 1-1. Barcelona. Ankaŭ oni povas informiĝi ĉe Restaurant Pàtria, placo Sepúlvera, ĉiumerkrede je la 22-24, kaj ĉe Apoteko Bartomeu, str. Tallers, 81, apud Placo Universitat.

Ni petas la grupojn kaj delegitojn ke ili kolektu la enskribiĝojn kaj kiel eble plej baldaŭ ili informu nin pri la nombro de enskribiĝoj.

EKZAMENOJ. — Kiel en la antaŭaj kongresoj oni havos okazon en Sóller submetiĝi al ekzameno por atingi la diplomon de lernado, kapableco aŭ profesoro. Partoprenontoj anoncu sin ĉe la prezidanto de la O. K. s-ro Miquel Arbona, Sóller.

PROponoj. — Ni estos tre dankaj, se oni bonvolos informi la O. K. kiel eble plej baldaŭ pri la diversaj proponoj kaj projektoj prezentotaj al la XIV.

Bibliografio

(Ni recenzas verkojn duope ricevitajn)

LA VERO PRI SUDA TIROLO. — 1919-1926. Kompilita laŭ fidindaj aktoj kaj aŭtentikaj faktoj, de Hans Fingeller. Esperantigita laŭ deziro de la aŭtoro. Eldonita kaj publicita de la aŭtoro, 1927.

Jen bona esperantigita plendo kontraŭ la italigo de tiu regiono. Anatemmo kontraŭ faŝismo. Interesa rakonto pri agadoj kaj kontraŭagadoj en nia malfacila supreniro al paco kaj amo. — *Dojo*.

KÖLN APUD LA REJNO, Gvidlibro tra Köln (Kolonjo) senpage ricevebla de Städtisches Verkehrsamt en Köln, Germanujo.

La belecon de la malnova germana urbo, sidanta ĉe la bordo de Rejno, la poeziplenan riveron, oni povas plej bone admiri en la ĵus eldonita gvidlibro, kiun ornamas belegaj gravuraĵoj reliefigantaj la ĉarmon de la simpatia Kolonjo.

LA KVAKERISMO. — Mallonga skizo pri la historio kaj kredoj de la religia societo de amikoj populare nomataj *kvakeroj*. Verkis T. Corder Catchpool kaj eldonis Friends' House, Euston Road, London N. W. 1. 1926, 16 pĝ. 18 × 12, Prezo: 2 pencoj.

La broŝuro klarigas kiamaniere aperis la kvakeroj kaj la diversajn specialaĵojn de ilia kredo. Ĝi raportas pri la sintenado de la kvakeroj okaze de la lasta milito, kiuj, kun kelkaj esceptoj, rifuzis militservi kaj preferis la malliberejon pli volonte ol surmeti la buĉistan uniformon.

BES-a ADRESARO. — Adresaro de esperantistoj el diversaj landoj eldonita de Bohema Esperanto-Servo, Moravany, Ĉeĥoslovakujo. 1927, 46 pĝ. 15 × 11¹/₂, Prezo: 0.50 sv. fr.

La konata Adresaro ĵus elvenis en sia sesa eldono kun la kutimaj informoj pri esperantistoj dezirantaj interŝanĝi pk. objektojn aŭ korespondi pri iu speciata temo.

LA KARTO MISTERA, de Cleveland Moffet. Tradukis Edward S. Payson kaj eldonis British Esperanto Association, 142, High Holborn, London, W. C. 1. 1927, 44 pĝ. 46 × 10. Prezo: 1 ŝilingo, plus afranko.

La demono trafas la korpon de bonanima homo kaj devigas lin murdi ŝteli, k.t.p. La *karto mistera* respregulas la krimojn de la demonregato, kiu ne povas vidi la bildojn de la karto mistera sed kiu estas de ĉie forpelata, se li montras la teruran karton. Kompreneble la rakonto havas nenian verŝajnecon nek ian intereson. La stilo ne estas sufiĉe eleganta kaj preseraroj abundas.

MIRAKLAJ AVENTUROJ DE SINJORO LONGKRURULO. — Rime verkita kaj el-

ponita de Dreves Uitterdijk L. K. domo «Zamenhof» Hilversum (Holando) 1927, 76 pĝ. $17\frac{1}{2} \times 26$ Prezo a frank.: 3 sv. fr.

La libro enhavas 152 bildojn kaj 162 strofojn. La aventuroj de Longkrurulo estas speciale amuzaj kaj ĉiu esperantisto volonte legos la facilan tekston, kies spriteco estas ialoke tre originala kaj trafa. Pri la rimo mem ni ne volas esti postulemaj kaj fermas la okulojn ĉe la diversaj lokoj kie ni povus halti por kritiki.

Se vi volas ridi dum kelkaj minutoj legu la strofojn de Siniĝoro Longkrurulo.

FAJRETOJ. — Poemoj originale verkitaj de Adalberto Smit. Eldonita de S. A. Holanda Esperanto Oficejo, Laren — Holando. 1927, 63 pĝ. $14\frac{1}{2} \times 11\frac{1}{2}$. Prezo: 0.50 SM.

La unua poemaro de Smit pruvas ke la aŭtoro havas grandan inspiron kaj ne malgrandan poetan talenton ĉe la tradukado. Kelkaj poemoj meritas apartan laŭdon pro la beleco de la ĝuste elektitaj rimoj. Se ni devus kribri ĉiujn poemojn enhavatajn de «Fajretoj», kelkajn ni devus forĵeti, sed tio ne forprenas belecon de tiuj, kiuj estas veraj juveloj.

LA SCHIAVITŬ LINGUISTICA DELL' ITALIA. — De Avv. Giuseppe Giani. Broŝuro en itala lingvo kun la celo diskonigi la celon kaj signifon de lingvo internacia.

SALJO

Diversaĵoj

En Palma de Mallorca. — La 18-an de la pasinta januaro okazis ĝenerala kunsido de «Esperantista Klubo Palma» kaj estis elektita la jena nova komitato: prez. S. Crespi; vicprez. J. Matas; sekre. J. Barceló; vicsekr. A. Fiol; kasisto N. Terrasa; bibliotek. K. Meneu; voĉdonantoj, A, Noguera, A. Nadal, G. Cortada.

La esperantemo kaj agemo de tiuj novaj komitatanoj estas garantio, ke ili daŭrigos kaj, se eble, superos la laŭdindan agadon de siaj antaŭuloj en la gvidado de «Esperantista Klubo Palma» kaj en la propagando de nia afero en Mallorca.

Raporto de «Sinjoro Delsudo». — Sro. Maurice Hyde el Rabaul (Nov-Gineo), kiu lastatempe vizitis nin, raportas en «La Suda Kruco», organo de la aŭstralaziaj esperantistoj, pri siaj impresoj dum la lasta vojaĝo. Parolante pri sia restado en Katalunujo li diras:

En Barcelona mi vane serĉis la ĝustan stacion de la subtera fervojo (la plej bona subtera fervojo, kiun mi iam vidis), kiam mi aŭdis voĉon: «Pardonu, sinjoro, ĉu mi povas iel utili al vi?» kaj ne konata samideano tuj

gvidis min al la celata loko, per kio mi sukcesis trafi vagonaron por grava veturo.

—En Katalunujo, en urbo Vich mi denove vizitis amikojn, kiuj min gastame kaj sindone akceptis kiel en mia lasta vojaĝo en Eŭropo. Ni tre ĝoje rekuniĝis ĉe la stacio, kaj ili min kondukis al sia hejmo, kie mi havis la saman ĉambron, kiel en antaŭa vizito. Kiom da domoj, pensionoj, bangaloj estis mia hejmo dum la pasintaj dek du jaroj, kaj jen mi revenas kaj denove okupas eĉ la saman liton, dum ekstere la noktogardistoj kantas «Laŭdata estu Dio! La dua jam batis. Serena!» Katalunujo faras same sorĉan, logan efekton kiel ĉiam. Aferoj antikvaj restas flankon ĉe flanko de aferoj modernaj: Esperanto, radiotelefonio, k.t.p.

Ĉu la «Tutmonda Statistiko» sukcesos? — Dro. Dietterle raportas ke ĝis la 1-a de februaro alvenis 1457 respondoj: el asocioj, federacioj k.t.p. 46, el grupoj 760 kaj de izole vivantaj esperantistoj 651.

Ni denove admonas niajn legantojn, ke ili senprokraste respondu, se ilin koncernas la respondo, aŭ respondi la demandaron kiel eble plej baldaŭ.

Esperanto en Radio Barcelona. — La 27-an de la kuranta monato, je la 20.30, hispana somera horo, Dro. Jobé parolados pri «Neceseco de lingvo internacia en scienco kaj precipe en medicino». Aŭskultintoj bonvolu sendi pk. al Radio Barcelona.

La nova Spesmilo-Movado. — El «Holanda Esperanto-Pioniro ni ĉerpas: ĝis nun la progresado de l' renovigita Spesmila ideo estas tre kontentiga, eĉ superas nian esperon.

La tempo sin montras matura por ĝia reapero dum la Jubilea-Jaro, ĉar ne nur multaj Esperanto-organoj kaj korporacioj sin montris entuziasmaj subtenantoj kaj promesis akcepti la sistemon en sia administracio dum ili bonvole disvastigas niajn propagandilojn per siaj gazetoj, sed ankaŭ eĉ pluraj bankoj kaj financaj institucioj jam donis pruvojn de varma intereso, kiu multe promesas.

La plena Esperanto broŝuro pri la sistemo nun estas presota, kaj nur tiam la efektiva agado povos komenci. Kiel ni diris la biletoj (1/2, 1, 2, 5 kaj 10 S) estas aĉeteblaj ĉe ni, sed pro teknikaj malfacilaĵoj, la kompletigaj valormarkoj de minima valoro ne povos esti pretaj antaŭ la komenco de aprilo.

La restarigo de tiu idealo de nia mortinta pioniro Ĉefeĉ estas por mi persone plej ĝojiga fakto. Mi ja memoras la entuziasmon kun kiu li parolis pri ĝi dum nia festo sur la «Bastoj» (dum la Dresdena kongreso 1908) post kiu la ideo restadis por mi intime ligita al lia simpatia persono. Tial mi estas feliĉa esti elektita de l' cirkonstancoj, povi kroni mian 25-jaran pionirecon per kunlaborado en tia grava rimedo por Esperanto evoluado. Drevs Uitterdijk.

Bonstila, belilustrita, riĉaspekta kaj diversenhava estas la sola
teknika gazeto

Internacia RADIO-REVUO

Organo de la Internacia Radio-Asocio.

KONSTANTAJ FAKOJ:

Mi konstruas — Paŝo post Paŝo (originala popularigata teorio de Radio) — Radiohumoro — Internacia Radio-Vivo — Tra la Radio-Gazetaro — Esperanto por radio, Radio per Esperanto — Internacia Radio-Asocio k. a.

PREMIO POR ĈIUJ ABONANTOJ:

KOLORTABELO DE 99 SKEMOJ
KONKURSO KUN MULTNOMBRAJ PREMIOJ
(i. a. kompleta radio-ricevilo, lutilaro kaj multaj radiaĵoj).

ABONPREZO (por 12 N.^o N.^o) UNU DOLARO aŭ egalval. en nacia mono
Petu de la eldonejo la tabelon de FAVORAJ PREZOJ, de
naciaj AGENTEJOJ kaj la kondiĉojn de KONKURSO.

Ĉefredaktoro: D-ro Pierre Corret.

Redaktoro: Ing. E. Aisberg.

ELDONEJO: ETIENNE CHIRON. 40, rue de Seine. PARIS-VI

KATOLIKA MONDO

Esperanto-organo de Internacio
- Katolika. -

—
Aldono: La Juna Batalanto

—
Aperas monate. Fondita 1921

—
Abono: egalvaloro de 1.25 s. v.
- fr. kvaronjare. -

—
Redaktejo kaj Administrejo:
Elberfeld. Germanujo

Ĉiuj skoltoj

Ĉiuj amikoj de Skoltismo

abonu

la internacian monatan gazeton
ilustritan

SKOLTA HEROLDO

Oficiala organo de
«Skolta Esperantista Ligo».

—
abonprezo: 1 sv. fr.

—
Adreso: Pastro Ramboux, 22, Cours
Albert I, en Paris - VIII.

Estatuts de la Federació Catalana d'Esperantistes

Article primer. — Amb el nom de «Federació Catalana d'Esperantistes» hom constitueix una federació d'esperantistes en terres de llengua catalana.

Art. segon. — L'objecte de la «F. C. d'E.» és la unió de tots els esperantistes en terres de llengua catalana per a la divulgació i propaganda de l'Esperanto, pels fins de la representació aconsellada en la reunió general del V Congrés Internacional d'Esperanto celebrat a Barcelona, per a complimentar tots els acords i resolucions, que afecten als esperantistes com a col·lectivitat, emanats dels Congressos Internacionals o dels nuclis directores de la llengua del Dr. Zamenhof.

Art. tercer. — Per a el millor compliment de l'article anterior, la «F. C. d'E.» publicarà una revista, l'organització de la qual serà determinada per un reglament especial interior publicat pel cos de redacció i prèvia acceptació del Comitè Directiu. El preu de l'abonament a la revista serà de sis pessetes anyals.

Art. quart. — La «F. C. d'E.» constarà de membres associats i de membres isolats; els primers seran federats per mitjà de l'entitat a la qual pertanyin i els altres directament i en caràcter particular.

Els diversos organismes pertanyents a la «F. C. d'E.» contribuiran el seu sosteniment amb la quota trimestral, pagada a la bestreta, de 0'40 ptes. almenys per cada soci i els individuals amb una quota mínima de 3'50 ptes. anuals, també pagada a la bestreta.

Art. quint. — La «F. C. d'E.» serà regida per un Comitè Directiu, renovable cada any, compost de President, Vice-president, Secretari, Vice-secretari, Comptador, Caixer, Administrador i quatre Vocals.

Art. sisè. — El Comitè de la «F. C. d'E.» convocarà almenys una vegada a l'any, en diferents localitats, durant la primavera i en dia festiu, tots els seus federats, en Assemblea o Congrés general, en el qual, prèvia ordre del dia hom donarà compte als assistents dels treballs i gestions acomplerts pel referit Comitè Directiu durant el seu exercici, hom acordarà el lloc on deurà celebrar-se el vinent Congrés o Assemblea, hom nomenarà els individus que deuran constituir el Comitè el pròxim exercici, i hom discutirà les proposicions que hagin estat presentades abans de la sortida del número de la revista anunciant el Congrés o Assemblea, i anunciades en l'ordre del dia.

Art. setè. — El Comitè serà facultat per a crear les seccions que cregui més convenients per a la prosperitat de la «F. C. d'E.» i de l'Esperanto, les juntes de les quals seran renovades per cada Comitè de bell nou elegit.

Serà president nat de cada secció un individu del Comitè designat pel mateix.

Art. vuitè. — Tots els esperantistes pertanyents a organitzacions federades tindran veu i vot en les Assemblees anuals, però el seu vot serà delegable al president d'un grup o una altra persona qualificada, prèvia la presentació dels corresponents carnets de soci.

Art. novè. — Tots els acords de les Assemblees o Congressos seran presos per majoria absoluta de vots dels socis assistents. Les esmenes que puguin presentar-se a aquest reglament deuran ésser presentades amb la deguda antelació per tal d'incloure-les en l'ordre del dia i publicades en la seva totalitat, puix que només podran ésser discutides i aprovades en les Assemblees o Congressos generals.

Art. desè. — La llengua oficial de la «F. C. d'E.» serà l'Esperanto, podent també emprar-se la catalana en les Assemblees.

Art. onzè. — Aquesta «F. C. d'E.» podrà actuar mentre compti amb dues col·lectivitats organitzades o trenta membres isolats. En cas de dissolució, previ acord d'ella, l'actiu existent serà lliurat al caixer de la Constant Representació de les Societats Nacionals Esperantistes.

Art. transitori. — La «F. C. d'E.» serà domiciliada a Barcelona carrer València, 245.